

Gällhagen – Hjällhagahusen

En detaljerad berättelse och minnesanteckningar av Orvar Rasmusson han bodde som barn på Bjäverödskvarn. Orvar var född 1924.

Gällhagen var ursprungligen ett lantbruk som delades av två familjer. Den totala arealen var 172 tunnland mark varav 32 tunnland åker. Gårdsbebyggelsen bestod av tre sammanbyggda längor med bostadshuset i söder och ekonomibyggnaderna öster och väster om gårdsplanen.

Vid gårdsplanens norra sida låg dessutom en mindre byggnad med en infart till gården vid var gavelända. Söder om boningslängans östra del låg ännu en mindre byggnad som användes till svinstall.

Bostadshuset var av korsvirke, ekonomibyggnaderna hade gråstensväggar och taken var av delvis halm och delvis spån.

Gällhagen brukades i början av 1900-talet av bland annat en man, som hette Gustav Jönsson, inflyttad från Bjäveröd där han varit torpare. Hans son Nils Gustavsson arrenderade sedan Kvarröd under en lång följd av år. Under tidigt 1900-tal hette en av brukarna på Gällhagen Dyberg. Han inköpte senare ett jordbruk i Råset i Äspinge socken. En annan arrendator var Nils Karlberg som sedan flyttade till S. Rörum.

Den siste brukaren som bodde på Gällhagen, hette Olof Erlandsson, han var ogift och arrenderade gården till 1929. En del av åkermarken arrenderades då av Per Nilsson i Staveröd och en del av den övriga marken planterades samtidigt med gran. Erlandsson bodde dock kvar till 1933 då de av tidens tand medfarna byggnaderna revs. Martin Rasmusson i Bjäveröd övertog samtidigt arrendet på en del av den odlade marken efter det att Gamla Staveröd hade härjats av brand på sen sommaren 1932.

Under sina sista år på Gällhagen ägnade Erlandsson sig åt tillverkning av likkistor, som han sålde till bygdens folk. Han var i vissa avseende en något udda personlighet, som skilde sig från

mängden, bl a lär han ha varit begåvad med stor kroppsstyrka. Min far berättade att istället för att säga sönder veden eldade han med hela trädstammen i kökets öppna spis där han förde in den i brasan allt eftersom den brann upp.

Vid ett annat tillfälle hade han en sjuk ko som han tog in i köket för att hon inte skulle ligga och frysa i det kalla och dragiga stallet. Jag minns honom från min barndom som en mycket snäll och fridfull man.

Egna noteringar:

Kvarröd, är gården där Fulltoftas Naturcentrum finns idag, dvs. stallet.

Martin Rasmusson var far till Orvar Rasmusson

Andra källor berättar om att Erlandsson snickrade likkistor som han sov middag i. Under sin ungdom hade Erlandsson haft mycket välskötta och vackra ridhästar. När krafterna började sina och husbyggnaderna föll ihop. Fick man övertala Erlandsson att flytta för risken var för stor att huset skulle rasa in. Då flyttade först Olof Erlandsson till en släkting i Ludvigsborg och senare till ålderdomshem, dagens motsvarighet på äldreboende.

Gården revs 1933 då var den mycket förfallen.

© Bodil Pedersen